

Ukaz o proglašenju Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

Proglašava se Zakon o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, koji je donela Narodna skupština Republike Srbije na sednici Šestog vanrednog zasedanja u Dvanaestom sazivu, 30. juna 2021. godine.

PR broj 80

U Beogradu, 30. juna 2021. godine

Predsednik Republike,

Aleksandar Vučić, s.r.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

Zakon je objavljen u „Sl. glasniku RS“, br. 67/2021 od 2. jula 2021. god.

Član 1.

U Zakonu o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS“, br. 88/17, 27/18 - dr. zakon, 73/18, 67/19, 6/20 - dr. zakon i 11/21 - autentično tumačenje), u članu 11. stav 1. reči: „koje imenuje Vlada“, zamenjuju se rečima: „koje bira Narodna skupština“.

U tački 1) posle reči: „šest članova iz reda“, dodaje se reč: „istaknutih“.

Stav 9. menja se i glasi:

„Vlada objedinjuje predlog iz stava 8. ovog člana i upućuje ga Narodnoj skupštini, u roku od 90 dana od dana objavljivanja javnih poziva iz stava 4. ovog člana.“.

U stavu 10. reči: „Nacionalnom telu za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju“, zamenjuju se rečima: „Nacionalnom telu za akreditaciju i obezbeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju“.

U stavu 12. reč: „Vlada“, zamenjuje se rečima: „Narodna skupština“.

U stavu 14. reč: „Vlada“, zamenjuje se rečima: „Narodna skupština, na predlog nadležnog odbora Narodne skupštine.“.

Član 2.

U članu 12. stav 1. tač. 6) i 17), brišu se.

U tač. 10)-12) posle reči: „utvrđuje standarde“ dodaju se reči: „i postupak“.

St. 2-4. brišu se.

Dosadašnji st. 5. i 6. postaju st. 2. i 3.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 3, reči: „8)-16)“, zamenjuju se rečima: „7)-15)“.

Član 3.

U članu 13. stav 5. menja se i glasi:

„Nacionalni savet podnosi Narodnoj skupštini i Vladi izveštaj o svom radu najmanje jednom godišnje.“.

Stav 6. menja se i glasi:

„Nacionalni savet donosi poslovnik o svom radu i kodeks o akademskom integritetu i sprečavanju sukoba interesa članova Nacionalnog saveta“.

Član 4.

U članu 15. stav 1. posle reči: „stručni organ“, dodaje se zapeta i reči: „žalbeni organ“.

Član 5.

U članu 16. st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Upravni odbor ima devet članova, koje imenuje Narodna skupština, vodeći računa o zastupljenosti pripadnika oba pola, i to:

- 1) dva člana iz reda redovnih profesora univerziteta, na predlog Konferencije univerziteta;
- 2) jednog člana iz reda profesora strukovnih studija, na predlog Konferencije akademija i visokih škola;
- 3) jednog člana na predlog studentskih konferencija;
- 4) dva člana, na predlog Privredne komore Srbije;
- 5) tri člana na predlog Ministarstva.

Konferencija univerziteta, Konferencija akademija i visokih škola, studentske konferencije, Privredna komora Srbije, odnosno Ministarstvo objavljuje javni poziv za prijavljivanje kandidata za člana upravnog odbora najkasnije u roku od šest meseci pre isteka mandata članova upravnog odbora.“.

Posle stava 3. dodaju se novi st. 4-8. koji glase:

„Rok za prijavljivanje kandidata za člana upravnog odbora jeste 15 dana od dana objavljivanja javnog poziva iz stava 3. ovog člana.“.

Lista prijavljenih kandidata za člana upravnog odbora stavlja se na uvid javnosti u roku od 10 dana od isteka roka za prijavljivanje kandidata.

Primedbe i predlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima za člana upravnog odbora mogu se dostaviti u roku od 15 dana od dana stavljanja liste prijavljenih kandidata na uvid javnosti.

U roku od 30 dana od isteka roka za dostavljanje primedaba i predloga iz stava 6. ovog člana Konferencija univerziteta upućuje predlog Vladi za člana upravnog odbora od najviše šest kandidata, Konferencija akademija i visokih škola, od najviše tri kandidata, studentske konferencije od najviše tri kandidata, Privredna komora Srbije od najviše šest kandidata i Ministarstvo od najviše devet kandidata.

Vlada objedinjuje predlog iz stava 7. ovog člana i upućuje ga Narodnoj skupštini u roku od 90 dana od dana objavljivanja javnih poziva iz stava 3. ovog člana.“.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 9. i 10.

Posle dosadašnjeg stava 5, koji postaje stav 10, dodaje se novi stav 11, koji glasi:

„Narodna skupština razrešava člana upravnog odbora pre isteka mandata, i to:

1) na lični zahtev;

2) ako ne ispunjava dužnosti člana upravnog odbora ili svojim postupcima povredi ugled te dužnosti, a na predlog Konferencije univerziteta, Konferencije akademija i visokih škola, studentske konferencije, Privredne komore Srbije, odnosno Ministarstva;

3) ukoliko se ispuni uslov iz stava 10. ovog člana.“

Dosadašnji stav 6. postaje stav 12.

Član 6.

U članu 17. stav 1. tačka 6) posle reči: „članova Komisije za akreditaciju“, dodaju se reči: „i Komisije za odlučivanje po žalbama“.

Posle tačke 7) dodaje se tačka 7a) koja glasi:

„7a) utvrđuje listu recenzenata“.

Posle stava 2. dodaju se st. 3-5. koji glase:

„Za recenzente iz stava 1. tačka 7a) ovog člana mogu biti izabrani nastavnici visokoškolskih ustanova u Republici, kao i nastavnici u odgovarajućem zvanju sa visokoškolskih ustanova van teritorije Republike.“

Lista recenzenata objavljuje se na zvaničnoj internet stranici Nacionalnog akreditacionog tela i sadrži podatke o:

1) imenu i prezimenu recenzenta;

2) državi, mestu i ustanovi na kojoj je stekao najviši stepen obrazovanja;

3) trenutnom nastavno-naučnom zvanju i godini i ustanovi u kojoj je izabran u nastavno-naučno zvanje;

4) obrazovno-naučnom, odnosno obrazovno-umetničkom polju i oblasti u kojoj je izabran u nastavno-naučno zvanje.

Recenzent ne može biti lice koje je izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organu političke stranke, na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove, člana Nacionalnog saveta, Komisije za akreditaciju, Komisije za odlučivanje po žalbama, odnosno zaposleno u Nacionalnom akreditacionom telu.“

Član 7.

U članu 18. stav 2. posle reči: „obrazovanju“ dodaju se reči: „i zasniva radni odnos na određeno vreme u Nacionalnom akreditacionom telu.“

Član 8.

U članu 19. tačka 3) posle reči: „Nacionalnog akreditacionog tela“ dodaju se reči: „i nadzire administrativni rad Komisije za akreditaciju;“.

U tački 7) reči: „koje utvrđuje Nacionalni savet“, zamenjuju se rečima: „objavljene na zvaničnoj internet stranici Nacionalnog akreditacionog tela.“.

Član 9.

U članu 20. stav 3. menja se i glasi:

„Komisija za akreditaciju ima 19 članova, od kojih je 17 članova iz reda nastavnika visokoškolskih ustanova, jedan iz reda studenata i jedan iz reda privrednika. Od 17 članova iz reda nastavnika visokoškolskih ustanova jedan je nastavnik teološkog fakulteta koji pripada tradicionalnoj crkvi i verskoj zajednici.“.

U stavu 4. reči: „na predlog Nacionalnog saveta“, zamenjuju se rečima: „na osnovu javnog poziva“.

Član 10.

U članu 21. stav 2. tačka 3) reči: „a sa liste koju utvrđuje Nacionalni savet“, zamenjuju se rečima: „a sa liste objavljene na zvaničnoj internet stranici Nacionalnog akreditacionog tela“.

Član 11.

Posle člana 21. dodaje se član 21a koji glasi:

„Član 21a

Komisija za odlučivanje po žalbama

Žalbeni organ Nacionalnog akreditacionog tela je Komisija za odlučivanje po žalbama (u daljem tekstu: Komisija za žalbe) na rešenja Komisije za akreditaciju o odbijanju zahteva za akreditaciju visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa.

Komisija za žalbe ima pet članova iz reda priznatih naučnika i nastavnika visokoškolskih i naučnih ustanova iz Republike referentnih za oblasti obezbeđenja kvaliteta i akreditacije, od kojih je najmanje jedan iz oblasti pravnih nauka.

Članove Komisije za žalbe bira Upravni odbor Nacionalnog akreditacionog tela, na osnovu javnog poziva.

Članovi Komisije za žalbe biraju se na pet godina.

Član Komisije za žalbe ima pravo na naknadu za rad u visini koju utvrđuje Upravni odbor Nacionalnog akreditacionog tela, uz saglasnost Vlade.

Član Komisije za žalbe ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organ političke stranke ili na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove, lice koje je član Nacionalnog saveta, lice koje je zaposleno u Nacionalnom akreditacionom telu, kao ni lice koje je izabrano za člana Komisije za akreditaciju.

Lice koje je izabrano za člana Komisije za žalbe, a koje je na listi recenzenata Konferencije univerziteta i Konferencije akademija i visokih škola ne može obavljati poslove recenzenta u toku trajanja mandata člana Komisije za žalbe.

Upravni odbor Nacionalnog akreditacionog tela razrešava člana Komisije za žalbe:

- 1) na lični zahtev;
- 2) ako nesavesno obavlja poslove ili svojim postupcima povredi ugled dužnosti koju obavlja;
- 3) ako se ispuni uslov iz stava 6. ovog člana;
- 4) zbog povrede etičkog kodeksa iz člana 17. stav 1. tačka 6) ovog zakona.

Komisija za žalbe bira predsednika iz reda svojih članova.

Komisija za žalbe donosi poslovnik o radu.“.

Član 12.

U članu 22. stav 2. posle reči: „Komisija za akreditaciju“ dodaju se reči: „Nacionalnog akreditacionog tela“.

U st. 3-5. reči: „Komisija za akreditaciju“ zamenjuju se rečima: „Nacionalno akreditaciono telo“.

U stavu 6. reč: „Komisija“ zamenjuje se rečima: „Nacionalno akreditaciono telo“.

U stavu 8. reči: „Nacionalnom savetu, preko Nacionalnog akreditacionog tela“, zamenjuju se rečima: „Komisiji za žalbe Nacionalnog akreditacionog tela“.

Član 13.

U članu 23. st. 8. i 9. menjaju se i glase:

„Postupak akreditacije sprovodi se u roku od devet meseci od dana prijema urednog zahteva za akreditaciju.

U postupku akreditacije Nacionalno akreditaciono telo:

- 1) izdaje uverenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, na osnovu rešenja Komisije za akreditaciju o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, odnosno na osnovu rešenja Komisije za žalbe o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;
- 2) izdaje potvrdu visokoškolskoj ustanovi da je podnet uredan zahtev;
- 3) donosi zaključak kojim upućuje visokoškolsku ustanovu da dopuni zahtev nedostajućom dokumentacijom u roku od 30 dana, a ako ustanova ne dopuni zahtev u roku, donosi rešenje o odbacivanju zahteva.“.

St. 10-20. brišu se.

Član 14.

Posle člana 23. dodaje se član 23a koji glasi:

„Član 23a

Žalba na rešenje Komisije za akreditaciju o odbijanju zahteva za akreditaciju

Na rešenje Komisije za akreditaciju o odbijanju zahteva za akreditaciju visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa visokoškolska ustanova može u roku od 15 dana od prijema rešenja podneti žalbu Komisiji za žalbe Nacionalnog akreditacionog tela, preko Komisije za akreditaciju.

Komisija za akreditaciju utvrđuje da li je žalba blagovremena, dopuštena i podneta od strane ovlašćenog lica i da li postoje razlozi za udovoljavanje žalbenom zahtevu i donošenje novog rešenja kojim se pobijano rešenje poništava.

Komisija za akreditaciju može da dopuni postupak ako nađe da je to neophodno.

Ako Komisija za akreditaciju ne odbaci žalbu, niti udovolji žalbenom zahtevu, prosleđuje žalbu Komisiji za žalbe u roku od 15 dana od prijema žalbe.

U roku od 30 dana od dana prijema žalbe na rešenje iz stava 1. ovog člana, Komisija za žalbe imenuje žalbenu podkomisiju.

U žalbenu podkomisiju imenuju se tri recenzenta iz odgovarajuće oblasti sa liste recenzenata koju je utvrdilo Nacionalno akreditaciono telo.

Žalbena podkomisija dostavlja Komisiji za žalbe izveštaj i predlog odluke o žalbi podnetoj na rešenje iz stava 1. ovog člana u roku od 30 dana od dana imenovanja.

Komisija za žalbe u roku od 30 dana od dana dostavljanja predloga iz stava 7. ovog člana donosi rešenje kojim može odbiti žalbu ili poništiti prvostepeno rešenje i vratiti ga Komisiji za akreditaciju na ponovno odlučivanje.

Komisija za akreditaciju je dužna da u roku od 30 dana od dana prijema odluke Komisije za žalbe o poništavanju prvostepenog rešenja i vraćanju na ponovno odlučivanje donese rešenje u skladu sa pravnim shvatanjem komisije za žalbe.

Ukoliko visokoškolska ustanova uloži žalbu protiv rešenja Komisije za akreditaciju iz stava 9. ovog člana, Komisija za žalbe će sama, u roku od 30 dana od dana prijema žalbe doneti rešenje o zahtevu za akreditaciju u skladu sa svojim pravnim shvatanjem.

Rešenje kojim se žalba odbija, odnosno rešenje kojim Komisija za žalbe odlučuje o zahtevu za akreditaciju u skladu sa svojim pravnim shvatanjem, konačno je u upravnom postupku.

Na pitanja postupanja po žalbi iz stava 1. ovog člana koja nisu posebno uređena ovim zakonom primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Visokoškolska ustanova kojoj je odbijen zahtev za akreditaciju, ima pravo da ponovi zahtev za akreditaciju po isteku roka od 90 dana od dana donošenja rešenja iz stava 11. ovog člana.

Recenzent iz stava 6. ovog člana ne može biti lice zaposleno na visokoškolskoj ustanovi koja je podnela žalbu, kao ni lice koje je učestvovalo u postupku donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana.

Recenzenti iz stava 6. ovog člana imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Upravni odbor, uz saglasnost Vlade.”.

Član 15.

U članu 31. stav 1. tačka 8) briše se.

Stav 2. briše se.

Član 16.

U članu 39. stav 12. reči: „prvog stepena studija“ zamenjuju se rečima: „prvog stepena akademskih ili strukovnih studija“.

Član 17.

U članu 51. stav 7. posle reči: „i položaj“ dodaju se reči: „organa poslovođenja“.

Član 18.

U članu 74. posle stava 12. dodaju se st. 13-16. koji glase:

„Visokoškolske ustanove koje ostvaruju akademske studijske programe u oblasti teologije jedne od tradicionalnih crkava i verskih zajednica ovlašćene su da opštim aktom propišu kao neophodan uslov saglasnost nadležnog organa te crkve ili verske zajednice za učešće u konkursu za izbor nastavnika i saradnika, kao i saglasnost nadležnog organa te crkve ili verske zajednice za izbor u zvanje nastavnika (saglasnost za službu učenja).

Saglasnost za službu učenja nadležnog organa crkve ili verske zajednice za izbor u zvanje nastavnika predstavlja obavezan uslov za zasnivanje radnog odnosa.

Lice koje ima stečeno zvanje nastavnika i saradnika u visokoškolskoj ustanovi koja ostvaruje akademske programe u oblasti teologije jedne od tradicionalnih crkava ili verskih zajednica, gubi to zvanje ukoliko nadležni organ tradicionalne crkve ili verske zajednice povuče saglasnost datu u smislu st. 13. i 14. ovog člana, iz razloga što su aktivnosti, stavovi ili ponašanje toga lica u suprotnosti sa uverenjima koje ta crkva, odnosno verska zajednica propoveda, učenjem ili autonomnim pravom crkve, odnosno verske zajednice, ili ukoliko podrivaju njen ugled.

Postupak povlačenja saglasnosti crkve i verske zajednice za rad nastavnika uređuje se opštim aktom visokoškolske ustanove, tako da budu bliže propisani razlozi za povlačenje saglasnosti za službu učenja, učešće predstavnika uprave visokoškolske ustanove u postupku i pravo na izjašnjavaње nastavnika o kom se odlučuje.“.

Član 19.

U članu 75. posle stava 12. dodaje se stav 13. koji glasi:

„Izuzetno, sa licem izabranim u zvanje nastavnika koje je javni funkcioner ili ima zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom u organu javne vlasti, a kome je u skladu sa propisima o sprečavanju sukoba interesa dopušteno da obavlja nastavnu delatnost i naučnoistraživački rad kao drugi posao, odnosno delatnost, odnosno licem kome je povereno javno ovlašćenje, organ poslovođenja visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana zaključuje ugovor o dopunskom radu najviše do jedne trećine punog radnog vremena, u skladu sa opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.“.

Član 20.

U članu 93. posle stava 8. dodaju se st. 9. i 10. koji glase:

„Nastavnik kome je produžen radni odnos u skladu sa stavom 2. ovog člana ne može biti biran u organe poslovođenja i upravljanja visokoškolske ustanove i njenih organizacionih jedinica.

Nastavniku kome je povučena saglasnost za službu učenja na osnovu člana 74. stav 15. ovog zakona prestaje radni odnos.“.

Član 21.

U članu 97. posle stava 6. dodaje se stav 7. koji glasi:

„Visokoškolske ustanove koje ostvaruju akademske studijske programe u oblasti teologije jedne od tradicionalnih crkava i verskih zajednica ovlašćene su da opštim aktom propišu, pored opštih uslova za upis kandidata na osnovne, master akademske studije i doktorate saglasnost nadležnog organa crkve ili verske zajednice, imajući u vidu osobenosti vezane za svrhu i prirodu teološkog obrazovanja, u skladu sa zakonom. Saglasnost iz ovoga stava može povući nadležni organ tradicionalne crkve ili verske zajednice koji je tu saglasnost dao, ako su aktivnosti, stavovi ili ponašanje studenta u suprotnosti sa uverenjima koje ta crkva, odnosno verska zajednica propoveda, učenjem ili autonomnim pravom crkve, odnosno verske zajednice, ili ukoliko podrivaju njen ugled.“.

Član 22.

U članu 100. st. 1-3. menjaju se i glase:

„Visokoškolska ustanova vrši upis na studije u skladu sa zakonom, uz vrednovanje opšte, stručne i umetničke mature.

Visokoškolska ustanova svojim opštim aktom utvrđuje koji se ispiti sa opšte, stručne i umetničke mature vrednuju prilikom upisa na studije i utvrđuje kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis na studije.

Visokoškolska ustanova sačinjava rang listu prijavljenih kandidata za upis na studije prvog stepena na osnovu opšteg uspeha postignutog u srednjem obrazovanju u četvorogodišnjem trajanju i na maturskim ispitima, rezultata ispita za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti i po potrebi na osnovu uspeha na nacionalnim i internacionalnim takmičenjima, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.“.

Član 23.

U članu 108. st. 1. i 4. reč: „samostalne“ briše se.

Član 24.

U članu 109. stav 1. posle tačke 5) dodaje se tačka 5a) koja glasi:

„5a) povlačenja saglasnosti nadležnog organa crkve ili verske zajednice za studije na toj visokoškolskoj ustanovi.“.

Član 25.

U članu 110. stav 8. reči: „odnosno doktora umetnosti“ zamenjuju se rečima: „odnosno umetnički naziv doktora umetnosti“.

Član 26.

U članu 113. stav 6. posle reči: „podataka o kojima se vodi evidencija,“ dodaju se reči: „posebne uslove u pogledu obezbeđivanja integriteta i poverljivosti podataka iz evidencije visokoškolske ustanove u kojoj se ostvaruju studijski programi za potrebe nacionalne bezbednosti“.

Član 27.

U članu 148. stav 2. brojevi: „2020/2021.“ zamenjuju se brojevima: „2021/2022.“, a brojevi: „2021/2022.“ zamenjuju se brojevima: „2022/2023.“.

U st. 3. i 4. brojevi: „2020/2021.“ zamenjuju se brojevima: „2021/2022.“.

Član 28.

Postupak izbora članova Nacionalnog saveta i članova Upravnog odbora Nacionalnog akreditacionog tela, u skladu sa ovim zakonom, sprovede se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupak izbora članova Komisije za akreditaciju, članova Komisije za žalbe i direktora Nacionalnog akreditacionog tela, u skladu sa ovim zakonom, sprovede se u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 29.

Nacionalni savet će u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonske akte u skladu sa ovim zakonom.

Nacionalni savet i Nacionalno akreditaciono telo usaglasice svoje opšte akte u skladu sa ovim zakonom u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 30.

Započeti postupci za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa i postupci za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova, prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončace se po tim propisima.

Do utvrđivanja liste recenzenata u skladu sa ovim zakonom, recenzenti će se imenovati sa liste recenzenata utvrđene prema propisima do stupanja na snagu ovog zakona.

Nacionalno akreditaciono telo će raspisati javni poziv za popunjavanje liste recenzenata u skladu sa ovim zakonom u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31.

Samostalne visokoškolske ustanove usaglasice svoje opšte akte sa ovim zakonom u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Visokoškolske ustanove će utvrditi koji se ispiti sa opšte, stručne i umetničke mature vrednuju prilikom upisa na studije i kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis na studije do 31. avgusta 2022. godine.

Član 32.

Nastavnik u zvanju redovnog profesora koji je ispunio uslove za penziju i kome je produžen radni odnos ugovorom na određeno vreme sa visokoškolskom ustanovom pre stupanja na snagu ovog zakona, koji je izabran u organe visokoškolske ustanove i njenih organizacionih jedinica, može da ostane na toj dužnosti do isteka mandatnog perioda na koji je izabran na tu dužnost, odnosno do isteka ugovora o produženju radnog odnosa.

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.